

№ 26 (592) 30 червня 2011 року

ПРОФСПІЛКОВІ

www.psv.org.ua

всеукраїнська профспілкова щотижнева газета

ВІСТІ

ТЕМА НОМЕРА

САНАТОРІЙ «ЖОВТЕНЬ» ГОТУЄТЬСЯ ДО ЮВІЛЕЮ

8

АКЦІЯ

ПРОФСПІЛКОВИЙ ЗАХИСТ

ДО ДНЯ МОЛОДІ ТА ДНЯ КОНСТИТУЦІЇ ФПУ ПРОВЕЛА НИЗКУ МАСОВИХ ЗАХОДІВ

13

Не забудьте передплатити «ПВ» на II півріччя!

ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ПРОФСПІЛКОВИХ ВИДАНЬ НА II ПІВРІЧЧЯ 2011 РОКУ

Як і раніше, видання широко висвітлюють діяльність Федерації профспілок України, галузевих і регіональних профспілок із захисту прав та інтересів трудящих. На шпальтах видань завжди – журналістські розслідування, дискусії, аналітика, соціальний захист, юридичні консультації, міжнародні новини, культура і спорт, конкурси й розваги.

Вартість передплати газети «Профспілкові вісті»: на півроку – 74,22 грн, 3 місяці – 37,11 грн, місяць – 12,37 грн (передплатний індекс – 22152), журналу «Бібліотечка голови профспілкового комітету»: на півроку – 32,82 грн, 3 місяці – 16,41 грн, 1 місяць – 5,47 грн (передплатний індекс – 22909).

Передплатити видання можна в будь-якому поштовому відділенні України за «Каталогом видань України», або скориставшись послугою «Передплата ON-LINE» на корпоративному сайті ДП «Преса» www.presa.ua.

ОФІЦІЙНО

Президенту України
Януковичу В. Ф.
Київ
Україна

21 червня 2011 р.

Берлін

ВИСОКОПОВАЖНИЙ ПАНЕ ПРЕЗИДЕНТЕ!

Від імені профспілок Німеччини (DGB) та як Президент Міжнародної конфедерації профспілок (МКП) звертаюся до Вас, висловлюючи глибоке занепокоєння станом дотримання прав профспілок в Україні.

Членська організація МКП повідомляє нам про численні порушення її прав та прямі втручання держави в справі профспілок, які неодноразово мали місце протягом останніх місяців. Особливо нас шокують дії Генеральної прокуратури, яка вдається до безпрецедентного та неприпустимого втручання до внутрішніх справ ФПУ та її обраного органу управління. Спроби впливу на порядок денний засідання Ради ФПУ, вимоги надання документів у нерезально короткий термін та багатогодинні допити керівництва призвели до значного обмеження свободи дій українських профспілок.

Знаючи про те, що Україна ратифікувала Конвенції МОП №№ 87 та 98, ми очікуємо від уряду та Адміністрації Президента Вашої країни гарантії припинення обмеження прав профспілок. Звертаємося до Вас із вимогою гарантування прав профспілок, виконання Конвенцій МОП №№ 87 та 98, українського законодавства, а також припинення втручання в діяльність ФПУ. Із нетерпінням очікую на Вашу позитивну відповідь і запевняю в своїй глибокій повазі,

МИХАЕЛЬ ЗОММЕР,
ГОЛОВА DGB

НАРАДА

**РОБОТА НАД
ДЕРЖБЮДЖЕТОМ-2012**

23 червня відбулося чергове засідання постійної діючої тристоронньої робочої групи з обговорення пропозицій до Державного бюджету України на 2012 рік, на якому були присутні представники Мінфіну, профспілок і роботодавців.

На початку засідання урядова сторона повідомила, що 22 червня ц. р. Кабмін схвалив прогнозні показники на 2012-й та наступні два роки, таким чином розпочавши процес підготовки майбутнього бюджету. Також сторони профспілок і роботодавців отримали матеріали з позицією Міністерства фінансів України щодо наданих ними принципів пропозицій до Держбюджету-2012. Загалом підтримано 27 профспілкових пропозицій (із 57) та 29 пропозицій роботодавців (із 53), у тому числі з урахуванням фінансових можливостей бюдже-

ту – 14 та 23 пропозиції відповідно. Представники Мінфіну наголосили на тому, що «загальна вартість» профспілкових пропозицій для бюджету сягає більше 300 млрд грн, роботодавців – 130 млрд грн, при тому, що вся його видаткова частина в 2011 році становить 337 млрд грн. Учасники зустрічі домовилися, що протягом тижня сторони профспілок і роботодавців опрацюють отримані матеріали, що містять позицію Мінфіну щодо їх пропозицій до бюджету наступного року, та за необхідності підготують додаткову аргументацію. На наступному засіданні тристоронньої робочої групи відбудеться обговорення постатейних пропозицій профспілок та роботодавців з метою узгодження позицій.

**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
ДЕПАРТАМЕНТ ФПУ**

ПРЕЦЕДЕНТ

РЕПРЕСІЇ РОЗПОЧАЛИСЯ?

Після пікетування представниками Федерації профспілок України Генеральної прокуратури проти втручання держави в особі правоохоронних органів у статутну діяльність профспілок найбільш активних учасників мітингу почали викликали на допити в прокуратуру, а також зацікавилися внутрішньою документацією профбургацій.

Представниками прокуратури на місяць проводяться перевірки діяльності профспілкових організацій, які були учасниками пікетування. Яскравий приклад тому – виклик до Генеральної прокуратури голови обласної профспілкової організації працівників харчової та переробної промисловості ПАК України Галини Карнатової, яка відкрило висловила свою позицію щодо втручання

правоохоронних органів у діяльність ФПУ.

За словами Галини Володимирівни, 20 червня їй зателефонували з Генпрокуратури та запросили на розмову, що стосувалася, по суті, майна профспілок.

Після виклику до ГПУ на адресу облпрофспілкової організації харчовиків надійшов лист від прокуратури Київської області, в якому з метою перевірки дотримання законодавства про оплату праці Галині Карнатової було запропоновано

надати копії установчих документів очолюваної нею організації (статут, відомості про державну реєстрацію), а також документи, в яких зазначено обов'язки кожного працівника, посадові інструкції, дані про діяльність організації.

Отримавши необхідні документи, працівники прокуратури надіслали запит на списки членських організацій, які входять до складу облпрофбургацій. Галина Карнатова впевнена, що це робиться з метою впли-

ву на її позицію щодо захисту прав спілчан.

Як заявила голова Київської обласної профспілкової організації харчовиків, такі дії представників Генеральної прокуратури є переслідуванням за її виступ під час пікетування 8 червня та прагненням не допустити масштабного пікетування, запланованого профспілками на 30 червня, проти адміністративного тиску на ФПУ та її членські організації.

ТЕТЯНА РУБАН, «ПВ»

РУХ УПЕРЕД

МОЛОДЬ ЗА РІВНІ ПРАВА

За ініціатииви Молодіжної ради Об'єднання профспілок Львівщини відбувся круглий стіл на тему «Реалізація державної молодіжної політики та забезпечення прав молоді: сьогоднішня, проблеми, досягнення та перспективи». Захід приурочено до Дня молоді. Мета проведення круглого столу – ознайомити молодь з діяльністю державних органів у сфері молодіжної політики і забезпечення її прав, а також встановити та зміцнити зворотний зв'язок і обмін інформацією між владою та молоддю. Під час заходу учасники обговорили досягнення державної молодіжної політики в області, її проблеми та перспективи. Особлива увага приділялася реалізації права молоді на працю і перше робоче місце, а також забезпечення житлом через відповідні державні програми.

АНДРІЙ ОЛІЙНИК,
ГОЛОВА МОЛОДІЖНОЇ РАДИ ОПЛ

КВОТИ

НА НАВЧАННЯ ДО АКАДЕМІЇ

Федерація профспілок України, її членські організації з метою ефективного виконання своїх статутних завдань значну увагу приділяють підвищенню кваліфікації профспілковців, особливо керівників всеукраїнських організацій та об'єднань, яких делеговано до складу колегій, громадських рад, міжвідомчих комітетів при органах державної влади. Це дозволяє їм у межах чинного законодавства не лише забезпечувати представництво інтересів спілчан, а й здійснювати громадський контроль за діями влади. Статтею 13 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» передбачено, що держава сприяє навчанню профспілкових кадрів, спільно з профспілками забезпечує підвищення рівня їх знань щодо

правового, економічного та соціального захисту працівників. Крім того, на виконання програмних резолюцій VI з'їзду ФПУ на другому засіданні Ради ФПУ затверджено відповідні цільові програми, в тому числі щодо резолюції «Право на організацію – передумова надійного захисту трудівників». Керуючись рішеннями з'їзду та Ради ФПУ, Федерація профспілок звернулася до Президента України В. Януковича з проханням сприяти встановленню квоти на підвищення кваліфікації керівників всеукраїнських профспілок та профб'єднань у Національній академії державного управління при Президенті України.

**ДЕПАРТАМЕНТ
ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ
РОБОТИ АПАРАТУ ФПУ**

ВНУТРІШНЄ ЖИТТЯ

БАГАТОТИСЯЧНЕ «НІ» – СВАВІЛЛЮ ГЕНПРОКУРАТУРИ

30 червня о 10-й годині активісти Федерації профспілок України та її членських організацій проводилимуть багатотисячний мітинг та пікетуватимуть Генеральну прокуратуру, протестуючи через грубе порушення її представниками законодавства про профспілки, громадянських прав і свобод, а також вимагатимуть від ГПУ припинити втручання у внутрішньоспілкову діяльність Федерації.

МАСШТАБНИЙ ПРОТЕСТ

Про це стало відомо на апаратній нараді керівництва ФПУ, що нинішнього тижня відбулася в середу в Будинку профспілок. Однак, цього разу бажаних висловити рішуче «ні» утиску прав профспілок виявилось вдесьтеро більше, ніж минулого. За попередніми підрахунками, близько 3 тисяч активістів-спілчан візьмуть участь у заході, виступаючи проти безпрецедентної за масштабами кампанії адміністративного тиску і дискредитації ФПУ та її членських організацій.

ГІДНИЙ ВИХІД ІЗ КОНФЛІКТУ

Ще однією важливою темою, що не лишилася поза увагою учасників наради, стало підписання минулого тижня Головою ФПУ Василем Хара та міністром соціальної політики Сергієм Гіпком угоди про врегулювання колективного трудового спору між Федерацією профспілок та Кабінетом Міністрів України. Це яскравий приклад того, як ФПУ зі своїми соціальними партнерами може гідно вийти з конфлікту і знайти компроміс у досягненні таких позитивних результатів.

ЗЛИВА НАМ – НЕ ПЕРЕШКОДА!

Святові вихідні не потішили українців сонячною погодою. Натомість грози, зливи та буревії пройшли майже всією територією нашої держави. Не був винятком і Київ, де погода та стовпчик термометра більше нагадували про вересень, аніж про розпал літа. Однак, навіть такі погодні умови не завадили проведенню 28 червня на Східному полі Печерського ландшафтного парку великої концертної програми «Україна! Молоді! Профспілки! Майбутнє!». У заході взяли участь 54 кращі молодіжні, студентські гурти та художні колективи профспілкових, культурно-освітніх установ з усіх куточків України, естрадні виконавці, переможці міжнародних конкурсів тощо. Свято вдалося на славу, і захоплені глядачі не полишали захід до самого його завершення, а тривав він більше трьох годин. За словами організаторів – управління з гуманітарних питань та роботи з молоддю ФПУ, концерт відкрив чимало молодих талантів. Особливо відзначилася молодь Києва, Криворіжжя, Ніжина та Чернігівщини.

ОЛЕНА ОВЕРЧУК, «ПВ»

БЕЗ КОНСЕНСУСУ

24 червня відбулося пленарне засідання Національної тристоронньої соціально-економічної ради. На порядок денний було внесено три основні питання: проблеми неформальної зайнятості та заходи щодо легалізації трудових відносин і оплати праці; проведення пенсійної реформи; стан імплементації Податкового кодексу України та доцільність внесення змін до нього.

ГОСТРІ КУТИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Пропозиція сторони профспілок, яку підтримали представники роботодавців, заслухати в «різному» інформацію про ситуацію, що склалася навколо профспілкового майна, викликала різкий спротив урядові сторони.

Від початку засідання обговорення та головування просувалися важко. Уже перше питання – пропозиції щодо ліквідації неформальної зайнятості, підготовлені урядовою стороною, відчутно загальмувало роботу НТСЕР. Урядовці стояли на своєму, профспілки та роботодавці наполягали на внесенні саме їх пропозицій.

З метою викорінення зарплати «в конвертах» і легалізувати трудові відносини Міністерством соціальної політики розроблено низку законопроектів, зокрема «Про внесення змін до деяких законів України».

За словами директора департаменту зарплатної плати та умов праці Мінсоцполітики Олександра Товстенка,

розробниками законопроєкту запроваджено таке поняття, як «гарантована заробітна плата», розмір якої буде диференціюватися залежно від складності виконуваних робіт та кваліфікації працівників і буде обов'язковим для підприємств та фізичних осіб, які не беруть участі в укладанні галузевих угод.

У документі також пропонується підвищити контролюючі та штрафні санкції. Розмір штрафів зростає в 4-6 разів. На сьогодні ж Україна має найнижчі штрафні санкції в Європі за порушення законодавства про працю, наголосив Олександр Товстенко.

Із позицією урядової сторони не погодилася сторона роботодавців. Заступник співголови Національної ради Олексій Мірошніченко в своїй доповіді наголосив на тому, що урядовці не врахували жодної пропозиції роботодавців щодо легалізації зарплат і що запропоновані урядом підходи є для них неприйнятними, силовими та фискальними.

Роботодавці запропонували, аби урядова сторона відкликала законопроект

і в рамках тристоронньої робочої групи провела із соціальними партнерами додаткові дискусії щодо доопрацювання всіх пропозицій та зауважень.

Заступник співголови Національної ради від профспілкової сторони Григорій Осовий висловив думку щодо санкцій відносно роботодавців. «До тих, хто ефективно працює, немає потреби застосовувати санкції. На таких підприємствах оплата праці погоджена з профспілками. А от до роботодавців, які не хочуть проводити колективні переговори, ухилиються від виконання своїх громадських обов'язків, не сплачують ні податки, ні внески соєстрахування, потрібен інший підхід, тобто жорсткі санкції, запропоновані урядом», – наголосив він.

Профспілкова сторона не підтримала законопроект також у частині змін щодо оплати праці. Профспілки вважають, що ці зміни не лише погіршать життєвий рівень працівників, а й зруйнують сформовану роками систему оплати праці, фактично ліквідуючи колективно-

договірне регулювання, оскільки роботодавці можуть відмовитися від укладення галузевих угод.

Гостро критикували представники профспілок і нове пенсійне законодавство.

Не підтримала законопроект і сторона роботодавців. Тож урядові пропозиції відправлені на доопрацювання, з урахуванням думок соціальних партнерів.

Під час розгляду питання імплементації Податкового кодексу України профспілкова сторона констатувала, що більшість пропозицій до цього документа залишилися нереалізованою. Після його прийняття профспілками було підготовлено проєкт закону про внесення змін до ПКВ (щодо забезпечення умов діяльності профспілок), поданий до Верховної Ради України Головою ФПУ, народним депутатом Василем Хара. З приводу цього документа профспілки зверталися до Державної податкової адміністрації, Кабінету Міністрів України, парламентського Комітету з питань фінансів, проте його так і не розглянуто.

Профспілкова сторона запропонувала доповнити рішення НТСЕР пропозицією рекомендувати Кабінету Міністрів розглянути застереження про недопущення порушення прав профспілок, проголошених Законом України «Про професійні спілки, їх права та обов'язки» та Конвенцією МОП «Про свободу асоціації і захист права на організацію», а також до вимог податкових органів щодо надмірної податкової звітності.

ТЕТЯНА РУБАН, «ПВ»
ФОТО АНАТОЛІЯ ЛИСЕНКА

“ Урядова пенсійна реформа не відповідає очікуванню громадян на справедливе обчислення пенсії. Усе, що запропоновано урядом, є мінусом для працівника і пенсіонера. Пенсійна реформа має вирішувати два завдання: усунути несправедливість в оплаті праці різних категорій пенсіонерів і створити передумови для стабільного зростання їх добробуту. Ні першого, ні другого завдання не виконано. А до цього ще й підвищується пенсійний стаж та пенсійний вік.

ГРИГОРІЙ ОСОВИЙ,
ЗАСТУПНИК СПІВГОЛОВИ НТСЕР

ХМЕЛЬНИЧЧИНА

ДЛЯ ЗРОСТАННЯ
ДОБРОБУТУ
ПОДОЛЯН

Після ретельного опрацювання, узгодження та врахування пропозицій 15 червня сторони соціального діалогу області підписали регіональну угоду на 2011–2012 роки.

Її виконання сприятиме зростанню зарплати і ліквідації її заборгованості, збереженню існуючих і створенню нових робочих місць, покращенню роботи підприємств. Збільшення оплати праці поліпшить пенсійне забезпечення, дасть змогу забезпечити гідні та безпечні умови праці, належне соціальне страхування від безробіття, нещасних випадків, тимчасової втрати працездатності. Відновлення роботи підприємств, будівельних організа-

цій та агропромислового комплексу, розвиток соціального діалогу, співпраця між місцевими органами влади та самоврядування, роботодавцями та профспілками сприятимуть добробуту подолян. Також заплановано заходи із забезпечення молоді першим робочим місцем, підвищення рівня професійної освіти й охорони здоров'я, розвитку соціальної сфери, культури і спорту, оздоровлення дітей.

ПРЕС-ЦЕНТР ФПО

ЗАКАРПАТТЯ

ПІДВАЛИНИ
СОЦІАЛЬНОЇ
ПОЛІТИКИ РЕГІОНУ

Підписано регіональну угоду на 2011–2012 роки між Закарпатською обласною державною адміністрацією, обласною організацією роботодавців «Закарпаття» та профспілковими об'єднаннями, в якій закладено основи трудових та соціально-економічних відносин у регіоні на наступні два роки.

Сторони досягли згоди та зобов'язалися сприяти конкурентоспроможності вітчизняного виробництва, створенню високоєфективних робочих місць, реалізації визначеного МОП курсу на забезпечення належних умов праці та її гідної оплати, провадженню активної політики в сфері соціального захисту непрацездатних громадян та задоволення їх духовних потреб. Документ містить чимало інших важливих завдань, сформульованих у загальних і заключних

положеннях та шести окремих розділах. Регіональну угоду підписали: від облдержадміністрації – голова Закарпатської ОДА Олександр Ледида, від сторони роботодавців – голова обласної організації роботодавців «Закарпаття» Іван Костів, від сторони профспілок – голова облпрофради Іван Король і голова Ужгородської територіальної профорганізації Львівської залізниці Ярослав Афтанас.

СЕРГІЙ БАРАНЧИКОВ
ФОТО АВТОРА

НЕБАЙДУЖІ

ЩОБ МІСТО ЗАЛИШАЛОСЯ
ЗЕЛЕНИМ

Кілька останніх років мешканці северодонецького кварталу № 52 (будинків на розі вулиць Донецької та Гагаріна) перебували в певному напруженні. Заповзятливий орендар завів прямо на газон залізобетонні плити з неприхованим наміром звести тут чергову «будову століття». Природно, самих мешканців ніхто ні про що не питав. Тоді вони запитали де належить самі.

У кварталі, нарешті, з'явилася представниця місцевої влади. – Питання про спорудження тут розважального об'єкта вже все одно вирішене, але ви під цю справу можете попросити щось для благоустрою двору, – втішила вона.

Взагалі-то, роботи з благоустрою мають вестися і без усіяких «цих справ». До того ж сам майбутній об'єкт було оточено завісою таємниці. То повідомлялося, що будівля буде одноповерховою, то – двоповерховою. Спочатку говорили, що вона нібито

призначена для дітлахів, потім – для продажу шпалер. «А в результаті виявиться чергова пивничка... зі всіма «наслідками», що «витікатимуть», зокрема, й у нашій під'їзді, – обурювалися мешканці. – І чому це обов'язково споруджувати під нашими вікнами, коли неподалік є більш придатна ділянка?»

Будівельники ж, мабуть, вирішили просто почекати певний час, а коли хвилювання вщунуть, поставити всіх перед фактом. Минув не один місяць, аж раптом одного чудового травневого дня навколо газону біля крамниці «Оптика» з'явився дерев'яний

паркан. Захопивши територію, спиритні ділки вирішили погосподарувати на свій розсуд, не надовго зважаючи на належних дозволів.

Але не так сталося, як гадалося. Вони не врахували, що в місцеву владу наприкінці минулого року прийшли інші люди, що мають намір щільно стежити за дотриманням законів та інтересів виборців. На прохання мешканців справу розглянули депутати міської ради, голова профспілкового комітету «Азоту» і міськради профспілок, член Ради Федерації профспілок України Валерій Черниш і педагог Геннадій

Ляшенко. Підійшли до справи ґрунтовно, присіплюючи і принципів.

Із депутатським запитом, доповненим фотографіями, звернулися до міського голови Валентина Казакова та депутата обласної ради, голови Профспілки працівників хімічної і нафтохімічної промисловості Володимира Кравченка, яким надали необхідні документи. З'ясувалося, що обгороджена територія належить до зеленої зони, до того ж, під нею пролягає каналізаційний колектор.

Спочатку питання заслухали на засіданні «земельної» комісії міськради. А потім запит Валерія Черниша було винесено на сесію міської ради. Після уважного ознайомлення з матеріалами депутати винесли рішення про те, що зелена зона біля 52-го кварталу більше не надаватиметься в оренду. Вона має залишитися тим, чим є, і використовуватися за прямим призначенням, на радість людям.

А от мешканцям кварталу дозволяється садовити тут дерева і чагарники. Зрозуміло, приклад їм у цьому покажуть ті ж депутати.

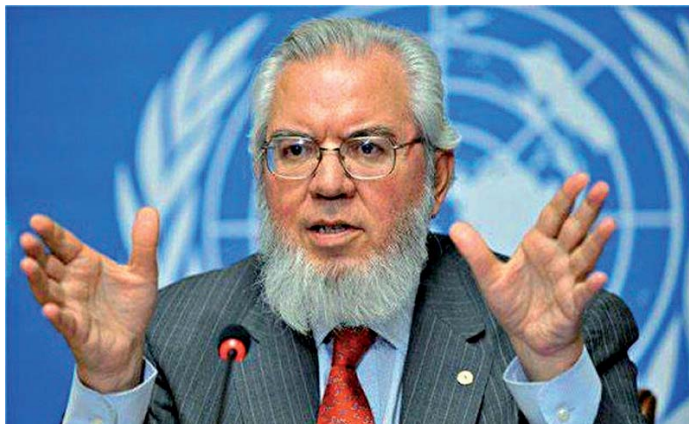
СЕМЕН ПЕРЦОВСЬКИЙ,
ЛУГАНСЬКА ОБЛ.

“

Побудуй на такому місці щось – потім клопоту не оберешся. До того ж, така будівля завадила б огляду водіям, що під'їжджають до перехрестя, та й затінила б вікна найближчої п'ятиповерхівки. Досить множити небезпеку, захарачувати місто незрозумілими і не дуже потрібними забудовами на шкоду зеленому куточкам, яких і так залишилося обмаль! Ті, хто планував забудову Северодонецька, надавали великого значення зеленим зонам, організації простору, а в нас останніми роками до міської природи ставилися без поваги. Час припинити таку практику.

ВАЛЕРІЙ ЧЕРНИШ,
ГОЛОВА ПРОФКОМУ ПРАТ
«СЕВЕРОДОНЕЦЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ АЗОТ»

На першому пленарному засіданні Міжнародної конференції праці із знаковою доповіддю «Нова ера соціальної справедливості» виступив генеральний директор Міжнародного бюро праці Хуан Сомавія. Він зазначив, що політика Міжнародної організації праці (МОП) із часу її заснування в 1919 році завжди була спрямована на побудову світового устрою, який би характеризувався високим рівнем соціальної захищеності, справедливості та безпеки для людини праці.

За останнє десятиліття зв'язок між продуктивністю праці та заробітною платою в світі значно послабився.

МАЙБУТНЄ З ГІДНОЮ ПРАЦЕЮ

ПОЛІТИКА МОП В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

У доповіді представлені ключові завдання МОП у період, що передуватиме її сторіччю, яке ця організація відзначатиме в 2019 році. Вони з'явилися як наслідок неефективної моделі зростання, що призвела до загострення нерівності в усьому світі за останні 30 років. Основне завдання, що постає перед усім світовим суспільством, полягає в тому, щоб спільними зусиллями знайти відповіді на виклики сучасності: в самій МОП, у співпраці з національними учасниками сторін – урядами, організаціями роботодавців та робітників, залучаючи до цього процесу інших зацікавлених осіб. «Наступні 8 років будуть надзвичайно важливими, – наголосив Хуан Сомавія, – і нестимуть велику відповідальність. Це буде період нових вимог».

В останні кілька десятиріччя продуктивність праці в розвинених країнах зростала вдвічі швидше, ніж заробітна плата. Подібна ситуація має місце і в країнах, що розвиваються. Як наслідок, частка оплати праці відносно капіталу, ВВП знизилася. Водночас зростання прибутків власників капіталу не призвело до розширення інвестицій. Із середини 80-х років частка інвестицій у світовому ВВП скоротилася більш як удвічі. А це мільйони нестворених робочих місць.

Такі політичні заходи переоцінювали здатність ринків до саморегуляції, применшуючи роль дер-

жавної політики і принципи нормативного правового регулювання, девальмували природоохоронні чинники, а також нівелювали такі поняття, як гідність людини праці, соціальні послуги та підтримання злагоди в суспільстві.

Неефективність моделі зростання призвела до загострення нерівності. За оцінкою МОП, 10% населення світу отримує стільки ж доходів, як і решта 90%. Існує прямий зв'язок між значною нерівністю доходів, соціальною напруженістю та політичною нестабільністю, що стримує економічний розвиток.

Щоб змінити ситуацію, МОП повинна відігравати роль лідера у формуванні мікроклімату дискусій щодо державної політики та політичних заходів приватного сектору в майбутньому.

Сьогодні варто знову наголосити на необхідності для МОП реалізувати раціональні основи соціальної справедливості, що отримали розвиток в її Декларації 2008 року «Про соціальну справедливість у цілях справедливої глобалізації».

Чинники несправедливості можуть бути основою суперечностей, особливо тоді, коли у гру вступають рівною мірою законні протилежні інтереси. У таких випадках і за умови дотримання основоположних

Серед 3 млрд працівників у світі

половина обирають ту чи іншу форму зайнятості не за власним бажанням, а через необхідність.

прав у сфері зайнятості в суспільстві застосовуються спеціальні механізми, які дозволяють знайти прийнятні рішення проблем ринку праці, які б відповідали критеріям не тільки справедливості, а й економічного реалізму.

Хуан Сомавія навів дані, що свідчать про збільшення соціальних і економічних диспропорцій у світовому суспільстві, що дотримується моделі глобалізації протом останніх трьох десятиліть. Більшість із них пов'язані зі змінами, що відбуваються сьогодні в сфері праці. Останні тенденції викликають серйозне занепокоєння, оскільки вказують на зародження світу, що загрожує нестабільністю в економічному, соціальному та політичному напрямках.

Генеральний директор МБП висловив думку про термінову необхідність розроблення нової моделі ефективного зростання, що сприяла б реалізації можливостей гідної праці для всіх. Глобалізація, яка ґрунтується на принципах соціальної справедливості, – єдина система, що відповідає цілям та завданням МОП.

У таких непростих умовах учасникам конференції треба замислитися над майбутньою роллю МОП. «Нинішня конференція, – наголосив Хуан Сомавія, – відбувається в період, коли багато людей висловлюють стурбованість з приводу майбутнього глобальної економіки та всієї планети».

ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ

У країнах із розвинутою економікою поширюється застосування так званої нестандартної зайнятості – ця тенденція посилилася в

НОВІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

1. Зважена макроекономічна політика.
2. Зростання рівня інвестицій у створення гідних робочих місць на життєздатних підприємствах реальної економіки.
3. Сприяння інклюзивним і справедливим ринкам праці, у тому числі міжнародним трудовим нормам.
4. Підпорядкування фінансової системи потреб реальної економіки.
5. Надання прогресивнішого характеру податково-бюджетній політиці.

період відновлення економіки після глобальної кризи. Перебувати в пошуках роботи – доля близько 205 млн осіб, якщо оцінювати їхню кількість за офіційними даними щодо безробіття. Якщо ж урахувати тих, хто працює неповний день і готовий працювати більше, а також тих, хто не може знайти роботу, то чисельність безробітних може збільшитися вдвічі.

Зростання кількості робочої сили тісно пов'язане з двома категоріями трудівників – найманих працівників, самозайнятих і неоплачуваних сімейних працівників. Останні, переважно, працюють у домогосподарствах, приміром на дрібних фермах, що ведуть натуральне господарство, і в міській неформальній економіці країн, що розвиваються. У період 1999–2009 років чисельність найманих працівників зросла на 322 млн осіб, сягнувши 50% усіх зайнятих, а чисельність самозайнятих і сімейних працівників збільшилася на 14 млн осіб.

За оцінкою МОП, відмова від самозайнятості та неоплачуваної праці на сімейних підприємствах відбувається нерівномірно в різних регіонах. У регіонах із найбільшим числом са-

мозайнятих і сімейних працівників спостерігається найменший прогрес у переході на роботу за наймом. Жінки, як правило, більш активно долучаються до праці на умовах самозайнятості та неоплачуваної роботи на сімейному підприємстві.

НИЗЬКИЙ РІВЕНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Сьогодні близько 75–80% населення світу не має доступу до адекватної системи соціального забезпечення. Багато громадян не отримують найнеобхіднішої медичної допомоги. Для інших груп населення з недостатнім рівнем доходів відсутність мінімально гарантованих заробітків означає недоїдання, низький рівень послуг у галузі охорони здоров'я та освіти, що знижує виробничий потенціал їх та їхніх дітей.

ПРОФЧЛЕНСТВО ТА КОЛЕКТИВНІ ПЕРЕГОВОРИ

За оцінками МОП, у багатьох країнах відбувається скорочення чисельності

членів профспілки, переважно внаслідок державної політики та значних змін у сфері зайнятості. Водночас авторитет профспілок залишається високим. За даними щодо 26 розвинутих країн, кількість членів профспілок у середньому становила 30,7% усіх зайнятих осіб у 2007 році порівняно із 34% в 2000-му. Ця цифра коливається від 8% (Франція) до 75% (Швеція). Проте масштаби охоплення колективними переговорами значно ширші – 62% в 2007 році.

За словами генерального директора МБП, попри те, що профспілки всього світу змушені боритися за збереження своїх лав у несприятливих економічних і політичних умовах, вони залишаються постійними й активними учасниками життя суспільства, чиїх ідеалів прагнуть та до думки яких дослухаються люди, навіть ті, хто не є членами профспілок. Профспілки підтримують діяльність МОП і забезпечують соціальну справедливість на основі гармонійної політики.

Колективні переговори відіграють важливу роль у зміцненні зв'язку між заробітною платою та зростанням виробництва. Зокрема, забезпечують отримання працівниками частки прибутку, що належить їм за рівнем продуктивності праці, тим самим сприяючи зростанню виробництва.

Підсумовуючи свою доповідь, Хуан Сомавія наголосив на тому, що сучасне суспільство потребує життєвого простору для адаптації та гнучкості з тим, щоб реагувати на виклики та кризи, упереджувати ризики та потенційні потрясіння, що виникають у сфері праці.

ТЕТЯНА РУБАН, «ПВ»

МІЖНАРОДНІ НОВИНИ

ІЗРАЇЛЬ

ТЕРПЕЦЬ УВІРВАВСЯ

З 20 червня в кожному терапевтичному відділенні лікарень країни медичні сестри скоротили кількість ліжок, що обслуговуються, вдвічі. Про це заявила Профспілка медсестер.

Таке рішення прийнято в зв'язку з тим, що міністерства охорони здоров'я та фінансів, а також адміністрація лікарень не виконують підписаної в січні поточного року угоди про додаткові

190 ставок для медсестер, до обов'язків яких входить спостереження за хворими зі штучним диханням.

Лідер профспілки Ірана Коен заявила, що після того, як було оголошено про введення санкцій, чиновники намагалися перекласти провину один на одного. «Це є порушенням угоди та призведе до того, що життя хворих перебуватиме в небезпеці», – наголосила Ірана Коен.

БЕЛЬГІЯ

ВОДІІ – ЗА СОЦГАРАНТІІ

Профспілка працівників держсектору Бельгії CGSP 17 червня організувала добовий страйк водіїв громадського транспорту в двох великих провінціях країни – Нюмори та Люксембурзі. Майже половина шоферів цього дня не вийшли на роботу.

Починаючи акції протесту – конфлікт навколо переведення на інші місця роботи,

що здійснюється роботодавцем без згоди робітників і з порушенням їхніх трудових прав.

Як заявив регіональний секретар CGSP Жоан Ламбер, якщо профспілки не висловлять свою позицію, ця проблема локального масштабу може поширитися на всі регіони країни, що призведе до зниження зарплат і звільнень працівників.

КАНАДА

Портовики, що працюють на тихоокеанському узбережжі Канади, добилися прийняття колективного договору терміном на вісім років. Документ забезпечує працівникам сприятливі умови та гідну оплату праці. Портовики Канади досягли нових домовленостей щодо стабільності умов праці, яка дозволить залучити до цієї професії ще більше жінок.

Коллектив укладено між членською організацією Міжнародної федерації транспортників, транспортною профспілкою Канади ILWU (International Longshore and Warehouse Union) і асоціацією роботодавців провінції Британська Колумбія. Положення договору гарантують матерям і батькам сприятливі умови для народження та виховання дітей, а також пенсійне забезпечення.

«Уперше портовикам забезпечено підтримку, яка необхідна для виховання дітей, – заявив президент канадської профспілки ILWU Том Дюфресн. – Давно вже слід було створити умови для широкого залучення жінок. Відтепер вони зможуть зробити вибір на ко-

ПЕРЕМОГА ДОКЕРІВ

ристь цієї професії, залишаючись у нашій галузі. Нам знадобилося понад 16 місяців, щоб досягти цих домовленостей, і ми продемонстрували, що колективні переговори в портах тихоокеанського узбережжя нашої країни проходять успішно».

Згідно з домовленостями, розмір щорічної надбавки становитиме близько 3,5% залежно від інфляції. За словами Тома Дюфресна, домов-

леності на вісім років забезпечать стабільність як членам профспілки, так і роботодавцям.

Проте переговори не завжди були вдалим. За свідченнями канадського незалежного трибуналу з трудових спорів, діалог часто жорстко лобювали політики з боку роботодавців, які намагалися обмежити права канадських докерів на вільні колективні переговори та їхні вимоги змінити фе-

деральне трудове законодавство.

Коментуючи укладення колективного договору, секретар секції докерів МФТ Френк Лейс заявив: «Ця угода свідчить про те, що колективні переговори є тим інструментом, який дозволяє враховувати інтереси всіх сторін, а також доводить, що в цій переважно чоловічій професії профспілки обстоюють права всіх працівників – і чоловіків, і жінок».

ПАТАГОНІЯ

БОНУСИ ЗА ЗОЛОТО

Із 14 червня простоювали золото- та срібловидобувні рудники Cerro Vanguardia, що належать південноафриканській видобувній компанії AngloGold Ashanti. Страйк, організований Аргентинською асоціацією шахтарів (АОМА), спрямований на отримання робітниками одноразового бонусу, який, за словами представника профспілки, буде справедливою компенсацією за погані умови праці та систематичні переробітки. Але, за словами представ-

ника компанії Едуардо Гарсія де Лас-Лонгас, цей бонус не був узгоджений на щорічних переговорах про заробітну плату, тим більше, що тоді було прийнято рішення протягом року підвищити зарплати загалом на 33%.

Тим часом конфлікт на патягонських шахтах повернувся до себе велику увагу. Міністр праці Аргентини наказав сторонам досягнути перемир'я ще 14 червня, проте переговори тривали.

КАЗАХСТАН

ПІДСУМКИ ТА ПЛАНИ

15 червня в місті Астана відбулася зустріч керівництва АТ «Пасажирські перевезення» з представниками робітників – профкомами регіональних ділянок товариства, повідомляє сайт Професійної спілки залізничників Республіки Казахстан.

Учасники зустрічі обговорили хід виконання колективного договору на 2009–2011 роки між АТ «Пасажирські перевезення» і його трудовим колективом, додаткові угоди, зокрема положення

про організацію та нормування праці, заробітну плату, соціальний захист працівників. Було визначено основні напрями соціальної політики товариства на 2012 рік, ви-

роблено стратегію партнерських відносин адміністрації та Профспілки залізничників РК щодо захисту соціальних прав і гарантій працівників. Профкоми порушували пи-

тання, що стосувалися підвищення зарплати, збільшення розміру доплати за відсутнього робітника та грошової допомоги на зупинення при меншій стажі роботи в галузі.

ДОВІДКА

Кожен день простою обходиться і самій компанії, і урядові країни в сотні тисяч доларів збитків.

Донорська кров – незамінна. Людство поки що не вміє її, мабуть, не скоро навчиться її синтезувати. Дати її може лише одна людина іншої. З доброї волі, за велінням власної душі та совісті. Знадобитися ж вона може будь-кому з нас і в найбільш неочікувану мить життя. Адже кількість ДТП, аварій, випадків травматизму, тяжких пологів, хвороб, лікування яких потребує донорської крові, неухильно зростає. А от донорської крові в країні ми маємо мало не втричі менше від потреби.

ДОНОР І ЙОГО КОМАНДА

КОМУ... КРОВІ?

14 червня весь світ щорічно відзначає День донора крові. Цього дня сотні неурядових організацій проводять заходи з метою пропаганди донорства крові й неодмінно висловлюють подяку донорам, які добровільно і безоплатно дарують свою кров для порятунку життя інших людей. Адаже сама назва «донор» походить від латинського слова, що означає «дарувати».

Київ День донора відзначив майже помпезно. Практично всі вітчизняні телеканали підготували сюжети про безоплатну здачу крові зрідкими української естради. На додачу оголосили, що від середини червня започатковується робота інформаційної служби «Гаряча лінія крові». Це спільний проект Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Асоціація молодих донорів України» та Контакт-центру «Звонковий дом». На думку організаторів, соціальний сервіс остаточно вирішить проблему дефіциту донорської крові, оскільки дає можливість установити прямий контакт між тими, хто бажає здати кров і тими, кому вона кінцево необхідна саме за-

раз. Починання заслугує на увагу й підтримку всього суспільства. Та чи здатна одна гаряча лінія вирішити ціле коло проблем, пов'язаних із донорською кров'ю?

За роки незалежності в Україні кількість донорів зменшилась майже на 1 млн осіб. І сьогодні на тисячу людей ми маємо максимум 20 донорів. Та й то, на переконання лікарів, ця цифра вочевидь завищена. Для порівняння – в західних країнах цей показник значно вищий – від 45 до 80 осіб-добровольців на тисячу мешканців.

На 40% зменшилась кількість донорів в Україні протягом 5 останніх років. У зв'язку із заготівлею крові станції переливання крові щорічно відмовляються від послуг 10% донорів, а 5% заготовленої крові бракується.

Щоб забезпечити, скажімо, столичні потреби, до Київського міського центру переливання крові мають приходити 150 донорів щодня. Зараз їх навряд чи набрається десятків зо три. На переконання начальниці медичної частини цього закладу Тетяни Ляшенко, це відбувається тому, що в Україні не дотримують основні принципи донорства. Вони або забуті, або цілковито ігноруються. Фахівці наголошують: якщо кожен громадянин країни стане донором хоча б раз у житті, то проблем із нестачею крові в державі не буде. Але є й інші бік медалі. На думку фахівців, донорська кров в Україні є небезпечною. Із тієї простої причини, що країні бракує якісних тест-систем її перевірки. Колишній заступник міністра охорони здоров'я Валерій Івасюк переконаний, що «Україна не дає, аби донорство припинило бути широким шляхом передавання смертельних інфекцій». Дійсно, ті системи, які досі використовуються в Україні, незадовільної якості. Тобто, йдеться про примітивне донорство, яке абсолютно не задовольняє потреб практичної медицини, не кажучи вже про потреби на випадок екстремаль-

ДОВІДКА

Всесвітній день донора відзначається 14 червня, бо саме в цей день народився австрійський лікар-імунолог Карл Ландштайнер. У 1900 році йому вдалося зробити відкриття, що людська кров поділяється на чотири групи. В Україні цей день почали святкувати лише в 2005 році.

них непередбачуваних ситуацій. А от так званий динамічний стратегічний запас крові в Україні, на жаль, відсутній.

ПОЕТОМ МОЖЕШТИ НЕ БУТИ, А ДОНОРОМ...

Про статистику з нагоди Дня донора можна забути. Адже понад 80% тих, хто здає кров в Україні, – це родичі хворого чи того, хто став жертвою нещасного випадку або аварії. Лікар-трансфузіолог, завідувач наукового відділу виробничої та клінічної трансфузіології Київського міського центру крові Олександр Сергієнко зазначає, що кількість донорів в Україні є катастрофічно малою. Зокрема, встановлений ВООЗ показник забезпечення населення донорською кров'ю, що становить 12–15 мл консервованої крові на 1 тис. мешканців, в

Україні не досягає й 9 мл. Крім того, з усієї маси донорів частка активних, тобто тих, хто здає кров добровільно, безоплатно і не менше 3 разів на рік, становить лише 10%. Решта – це так звані донори резерву, які здебільшого є родичами чи друзями того, хто терміново потребує переливання крові, або випадковими людьми, що здали кров один-два рази.

Проблема дефіциту донорської крові в Україні розв'язується вкрай незадовільно. Якщо загалом у світі спостерігається тенденція до зменшення платного донорства (від нього відмовилися вже 63 країни), Україна, на жаль, все ще є залежною від платної донорської крові.

На думку фахівців, платне донорство, на жаль, супроводжується погіршенням якості крові та її компонентів. Це пов'язане з тим, що люди, яких життя змушує

здавати кров, часто належать до маргінальних соціальних груп. Серед них поширеність так званих гемотрансфузійних інфекцій, тобто таких, що передаються з кров'ю, зокрема ВІЛ та вірусного гепатиту В і С, є досить високою. В Україні брак крові через вірусні гепатити сягає 20%. За 20 років незалежності донорський рух в Україні, хоч як сумно констатувати, пішов на спад. Об'єктивних причин цього більш ніж достатньо: складні соціально-економічні умови, погіршення з року в рік демографічної ситуації, ліквідація колишньої планової системи організації донорства, невиконання з боку держави зобов'язань із надання пільг, вкрай незадовільне фінансування установ служби крові і, насамкінець, цілковите згорання пропаганди донорства. Відтак інформація про те, що люди, які здали кров на потребу ближнього, живуть на 5 років довше, сприймається як басчка для малолітніх. А вислів «краплина крові – життя людини» набила оскомку так само, як «переходьте вулицю тільки на зелене світло для пішоходів».

Головний лікар санаторію Олександр Володимиров

Лікувальні процедури в санаторії і корисні, і навіть... смачні!

«ЖОВТЕНЬ», ЩО ЗБАГАЧУЄ

ОЛЕНА ОВЕРЧУК,
«ПВ»

На березі Дніпра, в мальовничому передмісті Києва, в лісопарковій зоні Конча-Заспи розташувався унікальний клінічний санаторій «Жовтень». Багатий спектр медичних послуг, а саме лікування серцево-судинної системи, органів травлення, хвороб кістково-м'язової системи, реабілітація пацієнтів із цереброваскулярною патологією, вагітних при екстрагенітальній та акушерській патології (до речі, відділення унікальні, такого немає в жодній іншій країні світу), вміло поєднані із піклуванням та турботою медичного персоналу, перетворюють лікування на справжній відпочинок, овіяний теплом та затишком, наче в рідному домі. Про особливості реабілітації та відпочинку в «Жовтні» «ПВ» розповів заслужений лікар України, професор, доктор медичних наук, головний лікар санаторію Олександр Володимиров.

ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ НА ВАРТІ ЗДОРОВ'Я

Варто зазначити, що наступного, 2012 року «Жовтень» готується святкувати своє 25-річчя. Із цього приводу відбудуться ціла низка цікавих заходів. Це і урочисті збори, і проведення міжнародної науково-практичної медичної конференції, і відкриття нових відділень, що заплановані на поточний і початок 2012 року. «Ось у мене в руках лист міністра охорони здоров'я пана Олександра Аніщенко, датований 21 червня, – показує Олександр Аркадійович, – у якому він звертається до «Укрпрофоздоровниці», і відповідно, Федерації професійних спілок України з проханням на базі клінічного санаторію «Жовтень» відкрити Всеукраїн-

ський реабілітаційний центр здоров'я для ветеранів та інвалідів війни».

Основними методами лікування в клінічному санаторії «Жовтень» є безмедикаментозні. Тобто замість пігулок – сонце, повітря, вода і, звичайно ж, фізичні вправи. Різноманітні душі, грязелікування, озокеритотерапія, сонячні ванни, купання на лікувальному пляжі санаторію, заняття в спортивному ігровому та тренажерному залах, сауна звичайна і інфрачервона, кріосауна – ось ще далеко не повний перелік комплексу процедур, що надаються пацієнтам санаторію.

24 ДНІ, ЩО ЗДАТНІ ЗМІНИТИ ЖИТТЯ

Загалом за майже чверть століття «Жовтень» оздоровив понад 200 тисяч хворих.

Наразі тут функціонують п'ять реабілітаційних відділень.

Найпершим, 24 роки тому, було відкрито відділення для реабілітації хворих, які перенесли гострий інфаркт міокарда, оперативне втручання на судинах серця, з порушеннями серцевого ритму. Тут приймають пацієнтів обласної клінічної лікарні, Жовтневої клінічної лікарні, Національного інституту серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова та Національного наукового центру «Інститут кардіології імені академіка М. Д. Стражеска». Хворі приїждять уже на 10-12-й день після інфаркту міокарда або оперативних втручань. Повний курс реабілітації триває 24 дні. І, що найдивовижніше, після виписування пацієнти практично одразу ж виходять на роботу. «Ефективність ре-

абілітації цього контингенту пацієнтів надзвичайно висока. Якщо раніше хворі з інфарктом міокарда перебували на лікарняному біля чотирьох місяців, то сьогодні фактично через півтора місяці, максимум – через два, вони виходять на роботу. Сприяє цьому цілий комплекс науково обґрунтованих медичних заходів, які дозволяють досягти швидкого відновлення фізичних, психологічних, а також соціальних можливостей хворого. Варто лише вдуматися: хворий на два місяці раніше виходить на роботу. Він має змогу вести активний, нормальний спосіб повноцінного та якісного життя: заробляє гроші, не сидить у держави на шні на лікарняному і сплачує податки. Ось що таке реабілітація!», – з гордістю промовляє наш співрозмовник. Відділення реабілітації

інсультних хворих існує вже більше 10 років. У їхньому відновленні не варто втрачати ані хвилини: чим раніше потрапляють на реабілітацію, тим кращий результат. Так, скажімо, якщо хворий направляється сюди через півроку або ж рік, то реабілітація не настільки успішна. Олександр Володимиров зазначає: «Ми тісно співпрацюємо з органами охорони здоров'я і домагаємося, щоб людей після мозкових інсультних катастроф якомога швидше направляли до нас».

Реабілітація хворих після оперативного втручання на органах опорно-рухового апарату в «Жовтні» також проводиться вже близько 10 років. «Тут варто зазначити, що за час існування дуже змінився склад хворих. Якщо попервах ми в основному приймали пацієнтів із захворюваннями опорно-рухового апарату (поліартрит, ревматоїдний артрит, остеохондроз та інші хронічні патології), то сьогодні відділення переважно приймає на реабілітацію після оперативних втручань на суглобах і хребті. Є хворі із штучними тазостегновими, колінними суглобами», – розповідає

пан Олександр. Із клінік Києва, Інституту травматології та ортопедії їх привозять машини швидкої допомоги, а вже за 24 дні вони самостійно, без сторонньої допомоги здатні повернутися додому. Такіх неймовірних результатів досягають завдяки озокерито- та грязелікуванню, заняттям у басейні, спеціально розробленій програмі відновної лікувальної фізкультури та багатьом іншим процедурам апаратної фізіотерапії.

Відділення реабілітації хворих після оперативних втручань на органах шлуночко-кишкового тракту є найновішим – йому 3 роки. Це відділення створювалося спільно з науковцями Інституту Шалімова для реабілітації хворих, що перенесли трансплантацію печінки або її частин. За словами Олександра Аркадійовича, сюди потрапляють люди з Національного інституту хірургії і трансплантології імені О. О. Шалімова, Центру хірургії печінки Київської міської клінічної лікарні № 10 після операцій на шлунку, жовчному міхурі, печінці, підшлунковій, тобто досить складний контингент хворих. «Ми сподівалися на потік трансплантацій в Україні, коли реабілітація, що необхідна як хворому, якому пересаджено печінку, так і донорові, буде затребуваною. Але, на жаль, вартість таких операцій сьогодні коливається в межах 30-40 тисяч доларів, донорського матеріалу надзвичайно мало, до того ж, лише один Інститут Шалімова їх прово-

Близько 600 осіб може одночасно прийняти клінічний санаторій «Жовтень».

Є ЧИМ ПИШАТИСЯ

Унікальним відділенням, яким по праву пишається «Жовтень», є відділення реабілітації вагітних при екстрагенітальній та акушерській патології, що приймає пацієнтів вже понад 23 роки. Сьогодні, на жаль, здорових вагітних жінок надзвичайно мало. Усе це призводить до викиднів, вроджених аномалій, патологічних пологів тощо. Наразі в санаторії оздоровлюються 15 майбутніх мам. Загалом із часу створення в «Жовтні» оздоровлено більше 17 тисяч вагітних жінок і народилося близько 18 тисяч дітей (разом із дівчинками та трійнями).

Мета і завдання відділення – оздоровлення та збереження здоров'я нації. А унікальність його полягає в нетрадиційних безмедикаментозних методах лікування із застосуванням понад 50 видів санаторно-курортних і кліматичних факторів. Найцікавішим є те, що всі методи розроблено саме в «Жовтні». До цієї програми, як правило, входить фізична реабілітація: ранкова гімнастика, лікувально-фізкультурний комплекс, індивідуальні заняття лікувальною фізкультурою, нордична ходьба і один із найулюбленіших методів – гідрокінезотерапія (це не просто плавання, а фізіопсихологічна профілактична підготовка у воді). Лікувальний процес включає і заняття в школі матері та дитини, і консультації провідних фахівців – гінекологів, ендокринологів, терапевтів. Цікавим є також метод гідрокінезотерапії за участю сімейних пар, де чоловіки навчаються правильно допомагати дружині в період підготовки до пологів і під час них. А вже наразі в моді «партнерські пологи!» Після курсу оздоровлення пологи проходять менш патологічно в чверті вагітних, у 50% вони перебігають легше і в 50% випадків діти народжуються здоровішими – це колосальні результати!

Гідрокінезотерапія – це не просто плавання, а фізіопсихологічна профілактична підготовка у воді

Є ЗДОРОВ'ЯМ ЦІЛИЙ РІК

дить. Загалом таких операцій за рік проводиться тільки близько сотні. Тому на реабілітацію до нас ці хворі, звісно, потрапляють, але їх дуже мало. Тож відділення переважно реабілітує хворих після видалення каменів жовчного міхура, холециститів та інших оперативних втручань. Основні лікувальні методи – це раціональне дієтичне харчування, мінеральна вода типу «Нафтуся» Збручанського родовища, фізіотерапія та психологічна реабілітація», – розповідає він.

Також «Жовтень» сьогодні приймає на лікування до загальносанаторного відділення хворих із найрізноманітнішими патологіями. Зокрема, тут проводиться реабілітація онкохворих після хіміотерапії або покращення їхнього стану перед операцією.

Сьогодні в клінічному санаторії «Жовтень» оздоровлюється близько 500 відпочивальників, з яких майже 300 є ліквідаторами наслідків аварії на ЧАЕС, а також близько 100 матерів з дітьми. За прогнозами головного лікаря, через кілька років він буде переповнений. Однак, із початку року протягом чотирьох місяців кількість відпочивальників була вг'ятеро меншою – лише близько 100 осіб...

ПАЛИЦІ В КОЛЕСА ЗДОРОВ'Ю НАЦІЇ

Інформація про спустелість санаторію протягом такого тривалого часу не

НА ВЛАСНІ ОЧІ

СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ:

– Мене прооперували в Київському центрі серця. І я наперед вирішив, що реабілітацію проходитиму в санаторії «Жовтень». І, звичайно, був упевнений, що путівку оплачуватиме Фонд соцістраху. Однак, не так сталося, як гадалося. Тож довелося сплатити путівку самому. Без сумніву, чудове відділення: спеціальні процедури, належний догляд. Сюди їдуть з усієї України. Я тут вже 9-й день, завтра – останній. У лікарні сказав: мінімум десять. Більше мені не погянути.

ГАЛИНА ОЛЕКСАНДРІВНА:

– У санаторій мене направили з клініки Амосова. Я дуже задоволена відділенням, зокрема увагою лікарів і обслуговуючого персоналу. Це дуже багато означає, коли ти бачиш обличчя, сповнені не стільки співчуття, як розуміння. Тому відпочиваємо на славу, аби тільки не хворіли. Влаштуються тут різні заходи і купуються, і займаються спортом, і танцюють. На жаль, поки я цим за станом здоров'я займатися не можу, однак маю надію, що робитиму це пізніше.

АЛІНА:

– Про санаторій ми з чоловіком чули від знайомих, які тут оздоровлювалися. Вони нам і порадили в ньому «погостювати». Чула про нього й від власного лікаря-гінеколога. Планували бути в «Жовтні» два тижні як мінімум і впевнена, що лікування пройде чудово. Інакше не їхало б сюди стільки жінок! Заняття для вагітних, процедури і басейн – в обов'язковому порядку. А це природно така мальовнича: сосновий ліс, річка поряд.

АЛЕВТИНА:

– Сьогодні перший день мого перебування тут. Уже пройшла кілька процедур. Після обіду в мене заняття у школі майбутніх мам. Порадила дівчина з роботи. Потім прочитала в Інтернеті. А від знайомих дізналася, що тут багато хто побував, і почувала лише схвальні відгуки. Через соцістрах узяти путівку не вийшло. Сказали, що зараз немає. Буде пізніше. Однак, я вирішила не чекати і сплатила за двотижнєве перебування в «Жовтні» власним коштом.

ЕЛЬВІРА ІОСИПІВНА:

– Мій чоловік переніс інсульт. І, на жаль, ми дуже довго добивалися путівки сюди. Але нічого так і не вийшло, тому довелося самим купувати. Для нас це дуже важко, адже ми обидва пенсіонери. Перебуємо тут уже тиждень і нам дуже подобається. Я безмежно вдячна за уважність колективу. Усі дуже швидко виконують свої обов'язки. Хотілося б, звичайно, щоб можна було простіше путівку взяти. Адже якщо ми тут опинилися раніше, можливо, і результат був би кращим.

може не дивувати. Про її причини ми її запитали Олександра Владимірова. «Однак, усе ж працював, не закритися, – наголосив головний лікар. – А вже ми як профспілково оздоровничі орієнтовані на оздоровлення та реабілітацію людей через держзамовлення. 60% путівок завжди замовляла держава через Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. І до цього року фонд добросовісно виконував свої обов'язки. Що ж до 2011-го, то протягом півріччя не було проведено тендер, хоча він мав відбутися ще в листопаді. І от лише

зараз підбиваються підсумки. Цілий шість місяців хворі не могли потрапити на реабілітацію! До того ж безлад у цих питаннях призвів до того, що ми маємо сплатити близько 100 тисяч гривень штрафних санкцій. Сьогодні, слава Богу, у нас немає боргів, стабільне фінансове становище, але це завдяки лише нашій роботі з реалізації путівок, контактам з іншими фондами, профорганізаціями. На одному з телеканалів нещодавно прозвучала інформація про продаж клінічного санаторію «Жовтень», мовляв, тишком від його працівни-

ків. Кому ж потрібні ці замовні матеріали? Я протягом двох тижнів в телебаченні спростовував цю брехливу інформацію. Не дає спокою й Генеральна прокуратура, відриваючи тих, хто має займатися оздоровленням і порядком життя, від їхньої роботи. А замість того варто було б розібратися в першопричинах заборгованості із заробітної плати, чому не проводиться тендери, чому не надходять кошти й чому хворі позбавлені можливості лікування. На думку головного лікаря, тендерних процедур у питанні реабілітації вза-

галі не має бути. Судити самі: хіба ж можна вагітну відправляти з Києва, скажімо, до Запоріжжя? І чи дасть направлення Інститут Амосова на реабілітацію шойно прооперованого за тридцять земель? Хто ж візьме на себе відповідальність, якщо в 400–600-кілометровій дорозі хворому погіршає? Не кажучи вже про людей, що перенесли інсульт, яким взагалі категорично протипоказане транспортування. «І ось уже є перші ластівки того, що не відбулися лоти (не було двох учасників) по вагітних, інсультних, травматологічних та

після операцій на органах шлунково-кишкового тракту, – не без жалу повідомляє Олександр Аркадійович. – Звичайно, маємо чимало задумів щодо реорганізації нашої роботи в зв'язку з ситуацією, що склалася, адже пріоритетним завданням для нас є збереження медицини та реабілітаційного профілю. Це той бренд, який відрізняє заклади («Укрпрофоздоровниця» з-поміж усіх інших санаторно-курортних закладів країни. Вони мають висококваліфікований медичний персонал, колосальну медичну базу та 50-річний досвід, які не можна втратити».

На території санаторію функціонує церква Усіх святих. До 25-річчя планується відкриття музею. Також до послуг відпочивальників – тренажерний зал, атлетичний пункт, більярд, човнова станція, басейн, дискотека, танцювальний майданчик, пляж, кафе, ресторан, бар, будинок культури, пункт обміну валют, дитячі ігрові майданчики, кімната відпочинку, спортивні майданчики, екскурсії, спортивно-розважальні програми, супутникове телебачення, водні велосипеди, перукарня, сауна, автостоянка, кіно та відеозали, настільний теніс, бібліотека, Інтернет. На базі санаторію працює Центр оцінювання організму (п'ятиденний курс). Створиться центр лікувальної нордичної ходьби. Тож «Жовтень» не збирається зупинитися на досягнутому.

ФОТО КИРИЛА ЛАТИШЕВА

Ось уже віроку ми живемо і працюємо в умовах чинності Податкового кодексу. Настав час поставити наступні запитання: чи вирішив він проблеми, що існували в оподаткуванні, чи полегшив життя громадян, профспілкових організацій та бізнесу, чи запроцювала ефективно економіка, чи достатньо податків надходить до бюджету для фінансування зарплат вчителів, медиків, бібліотекарів? Тільки відповівши на них, можна вирішити: чи потрібно вносити зміни до Податкового кодексу, а якщо так, то які саме?

Щокварталу майже 80 тисяч незвільнених профспілкових представників змушені витрачати час на черги в податкових органах для того, щоб здати чистий папірець – звіт неприбуткової організації з прощерами.

ПОДАТКОВА РЕФОРМА: ПЕРШІ ПІДСУМКИ

ПЛУСИ ДЛЯ ПРОФСПІЛОК

Як же позначилися податкові зміни на діяльності профспілок? Серед позитивів, безумовно, варто відзначити звільнення від оподаткування профспілкових виплат. Крім того, профспілки можуть надавати неоподатковувану матеріальну допомогу і не членам профспілок, зокрема дітям, пенсіонерам – колишнім членам профспілки та ін. Зеконотомити на податках ми зможемо і в разі надання подарунків, квітів, призів, орденів, медалей, кубків, при виплаті допомоги членам профспілок, постраждалим від стихійного лиха, катастроф, аварій тощо.

Також до позитивних зрушень належить розширення переліку доходів профспілок, які звільнено від оподаткування. Серед них – забезпечення первинних профспілкових організацій безплатним приміщенням з опаленням, освітленням та ін., доходи з оглядів цільових внесків. До останніх можна віднести, зокрема, кошти, отримані від роботодавця на виплати штатним працівникам профкомів відповідно до умов колективного договору, фінансування правових інспекторів та ін.

Профорганізації, які мають штатних працівників, з полегшенням сприйняли і скасування більшості місцевих податків, насамперед – комунального.

Певні кроки зроблено і в напрямі реалізації норми щодо отримання коштів від роботодавця на культурно-масову, фізкультурну й оздоровчу роботу. Навіть нестабільно працююче підприємство зможе віднести до валових витрат відрахування профспілкам у

разі отримання прибутку хоча б один раз на 4 роки.

ОДНОГОЛОСНЕ «ТАК» ЗМІНАМ

Разом з тим у Податковому кодексі України містяться окремі вимоги, які порушують положення Конвенції МОП № 87 «Про свободу асоціації та захист права на організацію» і закону про профспілки щодо невтручання органів державної влади в діяльність профспілок, зокрема в питаннях фінансового контролю за надходженнями та витратами профспілкових коштів.

Ідеться про право органів державної податкової служби отримувати безплатно від платників податків, у т. ч. неприбуткових організацій, довідки, копії документів про фінансово-господарську діяльність, отримувати доходи, видатки та іншу інформацію, пов'язану з обчисленням та сплатою податків, дотриманням вимог іншого законодавства, здійснення контролю за яким покладено на органи державної податкової служби, а також фінансову та статистичну звітність. Разом з тим Законом України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» визначено, що професійні спілки, їх об'єднання в своїй діяльності їм не підвизітні і не підконтрольні.

Також для підтвердження статусу неприбуткової організації профспілки мають дозволити податковим

6 місяців тому набув чинності Податковий кодекс України.

органам проводити повну перевірку витрат своїх коштів, що є порушенням того ж закону, яким визначено, що фінансовий контроль за надходженнями та витратами коштів профспілок та їх об'єднань органами державної влади й місцевого самоврядування не здійснюється, натомість його здійснюють контрольно-ревізійні органи, обрані відповідно до статутів профспілок та їх об'єднань.

Податковим кодексом звільнено від оподаткування профспілкові виплати – в певному розмірі і за певних умов, однією з яких є здійснення таких виплат у розмірах та на цілі, встановлені загальними зборами членів профспілки. Ця норма є прямим втручанням державних органів у статутну діяльність профспілок, адже Законом України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» визначено, що розпорядження коштів, іншим майном профспілок та їх об'єднань, що належить їм на праві власності, здійснюють виборні органи профспілки або об'єднання, створені відповідно до їх статуту чи положення (загальні збори, конференції, з'їзди тощо). Також у Конвенції МОП № 87 зазначено, що «організації працівників і роботодавців мають право опрацювати свої статутні й адміністративні регламенти, вільно обирати своїх представників, організувати свій апарат і свою діяльність, а також формулювати свою програму дій; державна влада утримується від будь-якого втручання, здатного обмежити це право або перешкодити його законному здійсненню» та «національне законодавство не обмежує гарантії,

ПРОФСПІЛКОВІ ІНІЦІАТИВИ

Одним із перших проектів законів про внесення змін до Податкового кодексу був профспілковий законопроект № 8206 від 9 березня 2011 року, внесений Головою ФПУ, народним депутатом України Василем Хара. Таких законопроектів у парламенті зареєстровано вже біля півсотні, тож профільним Комітетом Верховної Ради було прийнято рішення підготувати один комплексний законопроект про зміни до Податкового кодексу на основі тих документів, які вже надійшли на розгляд парламенту, а також інших пропозицій від бізнесу, громадськості та податкових органів. Проте марно шукати в ньому профспілкові пропозиції – державні мужи погодилися лише на зміну звітного періоду подання декларацій про податок на прибуток підприємств (з кварталу на рік) та на звільнення від сплати туристичного збору на дитяче оздоровлення.

передбачених цією Конвенцією, і застосовується таким чином, щоб не порушувати їх».

Також не влаштує профспілковців необхідність подання завеликої кількості податкових звітів. Зокрема, щокварталу майже 80 тисяч незвільнених профспілкових представників змушені витрачати час на черги в податкових органах для того, щоб здати чистий папірець – звіт неприбуткової організації з прощерами.

А для профкомів величезні підприємства, які активно займаються оздоровленням членів профспілок та членів їхніх сімей, до всіх цих проблем додається ще й необхідність реєструватися платником ПДВ із зобов'язанням регулярно подавати складні податкові декларації.

НАВІТЬ СЛІДУ НЕМА...

Ось чому одним із перших проектів законів про

внесення змін до Податкового кодексу був профспілковий законопроект № 8206 від 9 березня 2011 року, внесений Головою ФПУ, народним депутатом України Василем Хара.

На сьогодні таких законопроектів у парламенті зареєстровано вже біля півсотні. Тому у Верховній Раді прийняли рішення підготувати один комплексний законопроект про зміни до Податкового кодексу. Але у готовому документі марно шукати профспілкові пропозиції – державні мужи погодилися лише на зміну звітного періоду подання декларацій про податок на прибуток підприємств (з кварталу на рік) та на звільнення від сплати туристичного збору на дитяче оздоровлення.

Тому Голова ФПУ Василь Хара як автор законопроекту звернувся до Голови Верховної Ради України Володимира Литвина з пропозицією включити даний законопроект до порядку денного восьмої сесії.

Крім того, оскільки на численні звернення профспілок до органів державної влади з означених питань належної реакції не отримано, ФПУ була змушена звернутися до Національного координатора МБП в Україні щодо порушення в Україні положень Конвенції МОП № 87.

На необхідність вирішення згаданих проблем профспілковою стороною Національно-економічної ради при Президентіві України звернула увагу членів НТСЕР під час розгляду питання «Про стан імплементації Податкового кодексу України та доцільність внесення змін до нього» на засіданні 24 червня 2011 року. Було також внесено пропозицію рішенням НТСЕР рекомендувати Кабміну розглянути застереження профспілкової сторони щодо недопущення порушення прав профспілок, визначених Законом України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» та Конвенцією МОП «Про свободу асоціації та захист права на організацію», та опрацювати профспілкові пропозиції щодо внесення змін до Податкового кодексу України.

Наразі й членські організації ФПУ мають долучитися до цієї роботи з обстоювання права профспілок на незалежність від органів державної влади. А про випадки неправомірного втручання податкових органів у діяльність профспілкових організацій пропонуємо інформувати Федерацію профспілок України з метою адекватного реагування на порушення законодавства.

ЛЮДМИЛА ОСТАПЕНКО,
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
ДЕПАРТАМЕНТ ФПУ

ЗАКОН ПРО ВИЩУ ОСВІТУ: БУТИ ЧИ НЕ БУТИ?

Закон України про вищу освіту, нова редакція якого зараз пропонується Міністерством освіти, ставить на меті три завдання. Перше – це продовження русифікації та деукраїнізації освітнього простору в країні. Друге – недопущення зростання університетської автономії і студентського самоврядування. І третє – повернення корупційних схем у питання вступу до вишів з метою збагачення їхнього керівництва.

Почнемо з русифікації. У ст. 21 нового закону було вилучено норму про те, що одне із завдань освіти – це виховувати український патріотизм. Начебто дрібничка, але дуже показова.

У ст. 5 закону вилучено норму про те, що мова викладання у вищих навчальних закладах регулюється Законом про мову та Конституцією України. Замість цього у законі є розпливчасте формулювання – «законодавством про мову». Це відкриває простір для маніпуляцій завдяки різноманітним підзаконним актам, що входять до мовного законодавства.

Що ж до обмеження автономії вишів, то згідно зі ст. 13, 14 Закону про вищу освіту стандарти освіти встановлюються профільним міністерством. Це не європейська практика, яка, до того ж, суперечить принципам Болонського процесу, який передбачає максимальну децентралізацію вищої освіти.

Те ж саме стосується недопущення студентського самоврядування. Якщо в нинішньому законі є норма про те, що органи студентського самоврядування розпоряджаються фінансами та

Зі стін Кабміну вийшов документ, який за рівнем суперечок та критики цілком можна порівняти з сумнозвісним Податковим кодексом. Ідеться про Закон України «Про вищу освіту». Ми вирішили не ворожити на кавовій гуці, а дати слово фахівцям: як з боку влади, так і з боку опозиції. Отже, захищатиме неоднозначний закон перший заступник голови парламентського Комітету з питань науки та освіти Максим Луцький, а опонуватиме йому гуманітарний віце-прем'єр опозиційного уряду Олесь Доній.

маймаю, що перебувають на їхньому балансі, то наразі її вилучено.

Але найбільшу небезпеку я бачаю в тому, що новий закон фактично повертає вишам можливість для корупції. Як ми знаємо, після введення незалежного тестування багато ректорів «потерпали» від неможливості отримати хабара за вступ абітурієнтів, тому завдяки новому проекту знову з'явилася лазівка для відсівання небажаних студентів і набору «потрібних». А вже поряд із цілком прийнятною нормою про середній бал атестату (на якій, до речі, завжди наполягали депутати з опозиції) вводиться так званий «бал вищого навчаль-

ного закладу». Це означає, що кожен університет може влаштувати або іспити, або співбесіди, оцінка за які враховуватиметься так само, як атестат та тестування. Більше того: під час цієї співбесіди чи іспиту, згідно зі ст. 40, перевірятимуться «вміння» абітурієнтів. Цілком очевидно, що це – абсолютно суб'єктивне формулювання, яке дозволить виставляти оцінку на власний розсуд керівників університетів. Отже, включення додаткового іспиту нівелює всю задекларовану реформу вищої освіти, яка почалася з уведення зовнішнього тестування. Але таке завдання, мабуть, і не ставилося. Головне, щоб ректорсько-міністерська мафія була задоволена.

Закон необхідний насамперед тому, що Україна давно долучилася до Болонського процесу, але живе за старим освітнім законодавством. Хоча зазначити, що наші ініціативи знаходять живий відгук серед керівництва українських вузів. Зрозумівши, що реформи є невідворотними, ректори університетів самі надсилають свої пропозиції. І це для нас дуже важливо.

До цієї роботи ми залучаємо й опозицію. Але вони все одно незадоволені. У мене є підозри, що їх не влаштує не закон, а міністр освіти. Так чи інакше, а ми пішли на поступки своїм опонентам. Зокрема, в питаннях кількісного

показника при наданні статусу вищому навчальному закладу та можливості індексації плати за навчання до рівня інфляції. У першому випадку ми змінили кількісний показник на якісний, у другому – надали ректорам можливість самостійно встановлювати розмір плати за навчання. Вони все одно підвищуватимуть вартість, але вже без жодної формули, як пропонували ми.

Єдине, в чому ми не поступилися нашим опонентам – в підвищенні статусу шкільного атестату. Ми пропонуємо, аби він мав вартість 200 балів, а не 12, як зараз. Як проректор університету та голова приймальної комісії мушу констатувати

ти: після введення обов'язкового тестування значно впав рівень знань абітурієнтів. Діти просто перестали вчитися у школі, адже навіть напружуватися, якщо шкільний атестат ні на що не впливає, в результаті даючи випускнику всього 12 балів? При тому, що тестування «важить» цілих 400 балів! Де справедливість, якщо підготуватися до тестування можна за рік, а для отримання атестату треба вчитися 11 років? Виходить, що достатньо бути «натасканим» на тести, і все. А загальний рівень знань вже не має значення. Саме тому в законі з'явилася відповідна норма, що підвищує статус шкільного атестату і повертає авторитет середній освіті загалом.

Є ще один момент, який нам закидають опозиціонери. Мовляв, паралельно з тестами ми вводимо екзамени. Це не так. Ідеться про перевірку базових знань у конкретній площині. Наприклад, якщо це льотчик, то він не може претендувати на місце у виші із зором мінус шість. Якщо це майбутній архітектор, то він має хоча б уміти тримати в руках олівець і намалювати будинок. Якщо це лінгвіст – нехай володіє хоча б однією іноземною мовою.

Хочу ще раз підкреслити: у нас немає суперечностей з тими, хто розуміється на темі та має здоровий глузд. А з тими, хто звик кидатися голосливими звинуваченнями і відкидати все тільки тому, що це пропонують опоненти, нам не по дорозі...

ОЛЕСЬ ДОНІЙ:
Ректорсько-міністерській мафії закон сподобається.

МАКСИМ ЛУЦЬКИЙ:
Опозиція незадоволена не законом, а міністром.

СПІЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

ДІЛИМО МАЙНО

? Ми з чоловіком проживаємо окремо і маємо дачу та квартиру, придбані під час шлюбу. Нам хотілося б поділити їх так, щоб вони були в особистій власності. Як оформити такий поділ майна і якими документами потім можна буде підтвердити право власності?

Віра ТКАЧ,
м. Бровари

Відповідно до ст. 69 Сімейного кодексу України дружина і чоловік мають право на поділ майна, що належить їм за правом спільної сумісної власності, незалежно від розірвання шлюбу. Дружина і чоловік мають право розділити майно за взаємною згодою. Договір про поділ житлового будинку, квартири, іншого нерухомого майна, а також про виділення нерухомого майна дружині, чоловікові зі складу всього майна подружжя має бути нотаріально посвідчений. Відповідно до п. 175 Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України від 03.03.2004 № 20/5, затвердженої наказом

Мін'юсту (далі – Інструкція), дружина і чоловік мають право на укладання договорів про поділ майна, що належить їм за правом спільної сумісної власності. При укладенні такого договору сторони можуть відступити від засад рівності часток подружжя. Такий договір може бути посвідчений нотаріусом незалежно від розірвання шлюбу. Відповідно до п. 62 Інструкції право власності на житловий будинок, квартиру, дачу, садовий будинок, гараж, інші будівлі і споруди, що відчужуються, може бути підтверджено, зокрема, свідоцтвом про право власності на частку в спільному майні подружжя.

ВАГОМІ ОБСТАВИНИ

ПРАВО НА УТРИМАННЯ

? Півроку тому ми з дружиною розлучились. Зараз вона захворіла і їй було встановлено інвалідність другої групи. Вона звернулася до суду, вимагаючи утримання від мене, оскільки лікування дуже дороге. Чи має моя колишня дружина право на допомогу?

Павло САЛИГА,
м. Полтава

Відповідно до ст. 76 Сімейного кодексу України (далі – СК) розірвання шлюбу не припиняє права особи на утримання, яке виникло в неї за час шлюбу. Після розірвання шлюбу особа має право на утримання, якщо вона стала непрацездатною до розірвання шлюбу або протягом одного року від дня його розірвання і потребує матеріальної допомоги і якщо її колишній чоловік (дружина) може надавати таку допомогу. Особа має право на утримання і після закінчення одного року від дня розірвання шлюбу, якщо її інвалідність є результатом протиправної поведінки щодо неї колишнього чоловіка (дружини) під час шлюбу. Якщо на момент розірвання шлюбу жінці (чоловікові) до досягнення встановленого

законом пенсійного віку залишилося не більше 5 років, вона (він) матиме право на утримання після досягнення цього пенсійного віку, за умови, що в шлюбі вони спільно проживали не менше 10 років. Ст. 77 СК передбачено, що утримання одному з подружжя надається іншим у натуральній або грошовій формі за іншою згодою. Аліменти сплачуються щомісячно та за взаємною згодою можуть бути сплачені наперед. Вони присуджуються одному з подружжя у частці від заробітку (доходу) іншого і (або) в твердій грошовій сумі. Розмір аліментів одному з подружжя суд визначає з урахуванням можливості одержання утримання від повнолітньої дочки, сина, батьків, а також інших обставин, що мають істотне значення.

ПРИМУСОВЕ СТЯГНЕННЯ

БОРЖНИК МАЄ ПЛАТИТИ

? Я отримала рішення суду про стягнення аліментів з мого колишнього чоловіка на неповнолітню дитину. Підкажіть, які документи потрібні, щоб звернутися до виконавчої служби, та чи є можливість, щоб аліменти перераховувалися роботодавцю чоловіка з його зарплати?

Олена МАТВІЄНКО,
м. Шостка

Відповідно до Закону України «Про виконавче провадження» від 21.04.1999 № 606 (далі – Закон) підставою для відкриття виконавчого провадження є відповідна заява стягувача та виконавчий документ (виконавчий лист, що видається судом на підставі прийнятого рішення).

Виконавчі листи про стягнення аліментів пред'являються на виконання до відповідного відділу державної виконавчої служби за місцем роботи або проживання боржника. У разі, якщо виконавчий документ відповідає вимогам, визначеним у ст. 19 Закону, державним виконавцем відкривається виконавче провадження з примусового виконання рішення суду та вживаються відповідні заходи.

При виконанні рішення суду за місцем роботи боржника державним виконавцем виносяться та направляються до підприємства, установи чи організації, де працює боржник, розпорядження, в якому головному

його стягувачу та боржнику.

Платник аліментів повинен негайно повідомити державному виконавцю про зміну місця роботи чи проживання, а також про інші доходи. У разі неповідомлення з неважкої причини зазначених відомостей на винних осіб і громадян, у тому числі платника аліментів, може бути накладено штраф.

Після закінчення передбаченого законом строку для стягнення аліментів власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган, який провадив стягнення, повертає виконавчий документ до органу державної виконавчої служби із зазначенням про повне перерахування стягувачу утриманих сум аліментів. У разі якщо утримані суми аліментів стягувачу не перераховані, державний виконавець письмово повідомляє стягувача про розмір заборгованості та роз'яснює йому права, встановлені ч. 1 ст. 86 Закону України «Про виконавче провадження».

“

Держвиконавець виносить та направляє до місця роботи боржника розпорядження, за яким бухгалтер має проводити щомісячні утримання у визначеному розмірі із заробітку боржника після відрахування всіх податків.

Державний виконавець зобов'язаний здійснювати систематичний контроль за правильним і своєчасним відрахуванням утриманих сум аліментів стягувачем.

У випадку, якщо місце проживання та місце роботи боржника не встановлені, державний виконавець порушує перед судом питання про розшук боржника через органи внутрішніх справ.

ВІТАЄМО!

**МОЛОДЬ – МАЙБУТНЄ
НАШОЇ КРАЇНИ!**

Щороку в останню неділю червня Україна відзначає День молоді, встановлений Указом Президента України № 323/94 від 22 червня 1994 року.

День молоді – це справжнє свято творчості й натхнення, енергії та запалу, пізнання і самоствердження, любові й романтики. Юність, молодість – це не лише прекрасний період у житті кожної людини, а ще й особливий стан душі. Це час пошуків, відкриттів і реалізації найсміливіших сподівань та мрій.

Федерація профспілок України щиро вітає всіх молодих та завзятих із цим чудовим святом! Бажаємо творчих злетів, професійного та кар'єрного зростання, успіхів у всіх починаннях!

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

КРУГЛИЙ СТІЛ

**РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОФСПІЛКОВИЙ МОЛОДІЖНИЙ РУХ**

Днями в Будинку профспілок відбулася зустріч молодіжних профспілкових активістів з усіх куточків України та керівництва Федерації профспілок, зокрема заступника Голови ФПУ Тетяни Гулечко та керівника управління з гуманітарних питань та роботи з молоддю Ірини Зоря.

Під час зустрічі відбувся круглий стіл на тему «Реалізація державної молодіжної політики та профспілковий молодіжний рух в Україні: співпраця, стан, проблеми, перспективи». Учасники заходу обмінялися думками щодо підвищення ефективності молодіжного профспілкового руху, шляхів співпраці між державною молодіжною політикою і молодіжною політикою профспілок. Не оминули увагою й проблеми профспілкової молоді та роль профспілок у їхньому вирішенні.

АКЦІЯ

«ЗАХИСТИ СЕБЕ З ПРОФСПІЛКОЮ»

26 червня на проїжджій частині центральної столичної вулиці – Хрещатику відбулася акція «Захисти себе з профспілкою».

Молоді юристи-профспілковці в палатках організували юридичні консультативні пункти з трудового законодавства й інших соціальних питань. Також відбулася презентаційна виставка, присвячена досвіду роботи молодіжних організацій різних галузей, підприємств, профкомів, вищих навчальних закладів тощо.

СВЯТКУВАННЯ

**«УКРАЇНА! МОЛОДЬ!
ПРОФСПІЛКИ! МАЙБУТНЄ!»**

28 червня на Співочому полі Печерського ландшафтного парку в Києві пройшла велика концертна програма «Україна! Молодь! Профспілки! Майбутнє!».

У заході взяли участь кращі молодіжні, студентські гурти та художні колективи профспілкових, культурно-освітніх установ з усіх регіонів України, естрадні виконавці, переможці міжнародних конкурсів тощо.

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА **ОЛЕНА ОВЕРЧУК**, «ПВ», ФОТО **КИРИЛА ЛАТИШЕВА**

НЕ МОЖУ МОВЧАТИ

БОРИС ОЛІЙНИК
ВІДМОВИВСЯ

У статті «Першорідний гріх», уміщеній у *zn.ua*, видатний український поет, державний діяч і просто чесна людина Борис Олійник оголосив, що хоче піти з поста голови Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка (хоча й року не минуло з часу його призначення Президентом України на цю посаду).

«декого», до слова, з притаманною йому відвертістю прямо назвав Олесь Бузина в інтернетній «Полеміці». Поет зазначив, що виховувався тоді, коли вище за будь-які нагороди цінувалися елементарні поняття совісті та порядності, тож для нинішніх часів, коли навіть слава й нагороди стають товаром, мабуть, застарів. «Тому день, коли задовольняє моє прохання про відставку, вважатиму другим днем свого народження», – сказав Борис Олійник.

Він заявив, що напередодні оприлюднення списку до нього завітали «гості», які відверто й без евфемізмів заявили, що коли й цього разу не пройдуть, то вдадуться мало не до суду. Борис Олійник обурений тим, що «нині деякі співшукачі не просто просують, а пробивають самих себе в лауреати і, до речі, на ордені! Дехто вже навіть не просить, а вимагає!» (цього

Багато хто негайно відгукнувся на це повідомлення. Наведемо лише два з таких відгуків: «Завжди, як і багато нормальних людей, поважав Бориса Олійника. Його рішення – об'єднання» або «Поетові, особистості, патріоту України Борисові Олійнику: З ПОВАГОЮ ДО ВАС».

ІСТОРІЯ ПІСНІ

НЕЗМІННА
СУПУТНИЦЯ

«Б'ється в тесній печурке огонь, На поленьях смола, как слеза...». Пісню «В землянке» на вірші поета Олексія Суркова, створену в часи Великої Вітчизняної війни, беззаперечно прийнято як серце бійця, так і серця тих, хто чекав на нього вдома. Лірична пісня стала невід'ємною супутницею бійців.

В О. Суркова є цікаві спогади з цього приводу. Адже виник вірш випадково: це «просто» 16 рядків з листа до дружини, Софії Антонівни, наприкінці листопада 1941 року, одразу після пам'ятного й важкого бою на підступах до Москви. Цей вірш, згадує поет, узагалі «не збирався» ставати пісню. Але в лютому 1942 року до фронтової редакції, де працював Сурков, завітав композитор Костянтин Лістов, який попросив журналістів знайти гарні вірші для його нової пісні. Довго шукали таке, щоб усіх задовольнило, і нарешті Сурков згадав про свій віршований лист до дружини. Це було «влучення в десятку!» Через тижень Лістов знову з'явився в редакції, взяв гітару і проспівав тепер уже

добре нам знайому пісню «В землянке». Усі слухали затамувавши подих. Потім пісню з таким же захватом прослухали в редакції «Комсомольської правди», і, не відкладаючи, надрукували в наступному ж номері газети текст і ноти. Та деякі охоронці фронтової моралі не схвалили рядок «А до смерті чотири шага» і зажадали, аби автор переробив його на більш оптимістичний. Та, як мовиться, з пісні слів не викинеш. На фронті чули про подібні накази, тож шестеро танкістів надіслали Суркову листа: «Напишіть ви для цих людей, що до смерті чотири тисячі англійських миль, а нам залиште так, як є, адже ми знаємо, скільки насправді кроків до неї, до смерті».

БРАТЧИК-МОЛОДЧИК!

Усім відомо: кава – східний напій, але що ж тоді, приміром, кава по-віденськи? Коли насолоджуєтесь цим, дійсно чудовим, напоєм, чи замислюєтеся, хто, власне, створив її його, і взагалі – культуру кавовиття та кав'ярень у Європі? Сьогодні вже багато хто знає відповідь: наш земляк, українець Юрій Кульчицький. Ця незвичайна історія почалася наприкінці XVII століття, точніше – 1683 року, коли численне турецьке військо, прагнучи підкорити Європу, взяло в облогу столицю імперії Габсбургів – Відень, котру захищали мінімум на порядок менше австрійських вояків та ще кілька тисяч голяндів.

СМАЧНИЙ «КОВТОК» ІСТОРІЇ

Народився Юрій-Франц Кульчицький близько 1640 року в західноукраїнському селі Кульчиці Шляхотські під Самбором на Львівщині. Ще зовсім молодим подався на Січ, добре вивчив там турецьку мову й був «тлумачем» під час козацьких походів на Крим. Одного разу Кульчицький навіть потрапив до турецького полону, проте незабаром був звідти викуплений купцями з Белграда. А далі, вже в 70-ті роки, почав працювати перекладачем у сербському представництві австрійської «Орієнтальної торговельної компанії». І врешті-решт, назавжди осів у Відні.

Обложений турками, Вiдeнь уже не здатен був опиратися: місто знищували пожежі, мешканці вмирали від голоду й хвороб. Кур'єри, яких послали за місто по допомогу, не поверталися. Потрібний був місцянин, який добре володів би турецькою і якийсь пройшов крізь турецьку варту. І такий «фривовий» родянин» в австрійській столиці знайшовся: це був Юрій Кульчицький.

Він перевдягнувся в турецький одяг (зовсім як герой «Запорожці за Дунаєм») і разом зі своїм товаришем Михайловичем, як пише Т. Чухліб у *zn.ua*, вночі дістався османського табору. Дочекався світанку, а далі, наспівуючи турецьку пісеньку, сміливо рушив повз ворожі шатри. Лише одного разу відчайдухів зупинив офіцер-ага: мовляв, хто ви й куди прямуєте? Кульчицький не розгубився: я, каже, турецький купець, маркітант султанської армії і йду оце по виноград. Ага не лише повірив, а ще й запросив обох чоловіків до свого шатра – погрітися. Щоправда, в одному з приднаїнських сіл сміливців таки прийняли за турків і мало не вбили.

Через день, діставшись противажного берега Дунаю, посланці захисників Відня передали листа герцогу Карлу Лотаринзькому, який одразу відповів, що підмога незабаром на-

дійде. Ю. Кульчицький без пригроз повернувся до Відня з обнадійливою відповіддю, а через короткий час війська Карла, об'єднавшись із польською армією Яна Собеського вже вирушили на допомогу гарнізоні й мешканцям Відня. Близькучу перемогу австрійців було забезпечено.

Нагороди рятівникові імперії були справді царськими. За свої заслуги перед містом Юрій Кульчицький одержав чималу суму грошей та будинок, посади особистого перекладача австрійського імператора і «царського придворного кур'єра» в Туреччині. Та найголовніше, Кульчицькому було дозволено забрати з обозу султанаського візиря майже 300 мішків із зеленими ка-

вовими зернами (турецький воєначальник возив із собою каву майже в промисловій кількості, аби тіла й душі його вояків зігрівалися перед битвами). Для австрійців ці зерна були чимось дивним, незнайомим, вони мало не гребували таким «зіллям». Але тільки не Ю. Кульчицький!

Ще перебуваючи в турецькому полоні, він привчивався до кави, освоїв технологію приготування напою. А тепер мав шасливу нагоду ще раз здивувати та підкорити Відень. Він вирішив відкрити кав'ярню, зробити каву доступною та улюбленою не лише в Австрії, а й у всій Європі. Кульчицький був мудрою людиною, врахував, що смаки на Сході й

Кава має бути гарячою, мов пекло, чорною, як смерть, і солодкою, наче кохання.

Турецьке прислів'я

Заході різняться, тож для початку пристосував напій до європейських смаків: додавав цукор і молоко. Отак і з'явилася славетна кава по-віденськи. Полонені турки жахалися від такої наруги над класичною кавою, але пересічні віденці були в захваті від ароматного, гіркуватого-солодкого напою.

Попервах Ю. Кульчицький власноруч розносив готову каву вулицями міста в горнятках на таці, а в серпні 1684 року відкрив у своєму будинку першу кав'ярню – «Під блакитною пляшкою». За переказами, Кульчицький завжди носив український одяг, а кожного гостя вітав такими словами: «Що нового, братчику-серденько?». Сучасні віденці нібито стверджують, що ця приповідка й досі лишилася в їхній мовленнєвій практиці.

СВІЙ СЕРЕД ЧУЖИХ

Австрійці гідно вшанували славетного українця, який, у свою чергу, прославив Австрію як першу європейську країну кавоманів. Як пише *zn.ua*, ще 1862 року одну з віденських вулиць було названо на честь Юрія-Франца Кульчицького, а 1885-го зусиллями місцевого кав'ярника Карла Цвірини на одному з будинків по вулиці Кульчицького встановлено бронзову скульптуру роботи відомого тоді митця Е. Пендля: козак-галичанин, одягнений по-турецькому, на повен зріст; у лівій руці – таця з філіжанками кави; біля ніг – турецькі трофеї, а посеред них – лаврові гілки на честь подвигу цього героя війни з турками. Та ще й першовідкривач ароматного смачного напою, котрий справді підкорив і Австрію, і всю Європу! Юрій Кульчицький помер 1694 року і був з належною шанобою похований на центральному віденському цвинтарі біля собору Святого Стефана.

СТОРИНКУ ПІДГОТУВАЛА
ТЕТЯНА ПОРГУН, «ПВ»

ВИЗНАННЯ

НАГОРОДА – У КОСТЕВИЧ

Із листопада 2005 року експертна комісія Національного олімпійського комітету України щомісяця визначає найкращого спортсмена, а від січня 2007 року вишновує і найкращого тренера. Як уже повідомляли «ПВ», найкращою спортсменкою за підсумками травня визнано Олену Костевич, а її особистого наставника Ігоря Черединова – найкращим тренером.

Олена в травні відзначилася «золотом» на етапі Кубка світу з кульової стрільби, що проходив у США. Раніше, в березні, спортсменка виборола «бронзу» на чемпіонаті Європи, а в квітні – «золото» та «бронзу» етапу Кубка світу в Австралії, що дозволило їй отримати ліцензію на право участі в Олімпіаді-2012 у Лондоні. Відтак президент НОКУ Сергій Бубка, вручаючи лауреатці спортивного трав-

ня заслужені нагороди, побажав їй успішних виступів та ще одного олімпійського «золота» в колекції – британського зразка (Костевич, нагадаю, олімпійська чемпіонка Афіні-2004). Слова подяки за професіоналізм і самовіддану працю пролунали й на адресу особистого тренера Олени Ігоря Черединова, а також колективу Федерації стрільби України під керівництвом Олега Волкова. Головна героїня спортивно-го травня, отримавши заслужену нагороду і слова привітань, зазначила, що намагатиметься і надалі досягати тієї високої мети, яку перед нею ставить країна та до якої прагне вона сама.

БОКС

НА ЧЕ – ДВІ «БРОНЗИ»

На чемпіонаті Європи з боксу серед чоловіків, який 17 червня стартував в Анкарі (Туреччина), Україну представляли 10 спортсменів усіх 10 вагових категорій. Але до п'єдесталу пошани дісталися лише Дмитро Митрофанов і Володимир Матвійчук.

Дмитро Митрофанов (вагова категорія 75 кг) у півфіналі континентальної першості поступився чемпіону Росії 2011 року Максиму Коптякову, який по праву вважався не лише фаворитом бою проти українця, а й одним із головних претендентів на найвищу нагороду цьогорічного чемпіонату Європи. При цьому дебютний відрізок поєдинку навіть залишився за нашим бійцем – Дмитро діяв активніше, пробивався на дистанцію ближнього бою та й загалом проводив більше влучних атак. Однак уже в другому раунді Коптяков намагався не підпускати Митрофанова на дистанцію ближнього бою, натомість сам часто і влучно атакував з дальньої відстані, що дозволило росіянину перемогти з переконливим рахунком – 26:11. Згодом Коптяков у фіналі турніру здобув «золото». А наш боксер змушений був задовольнитися «бронзою». Другу нагороду, теж «бронзу», до скарбнички національної збірної приніс Володимир Матвійчук (60 кг),

який упродовж усіх трьох раундів вів рівну боротьбу з італійцем Доменіко Валентіно. Обидва боксери виклалися «на повну», тож арбітри довго не могли віддати перевагу жодному з них. Але після тривалої паузи вердикт рефері все ж виявився на користь апеннінця, який у фіналі поступився турку Фатіху Келешу. Тож із двома бронзовими нагородами збірна України в загальнокомандному заліку посіла лише 12-те місце. Утім, надто засмучуватися вітчизняним шанувальникам спорту мужніх не варто – пріоритетним турніром для тренерського штабу української збірної залишається чемпіонат світу, що з 22 вересня по 10 жовтня відбудеться в Баку (Азербайджан). Саме там розігруватимуться іменні олімпійські путівки на Ігри ХХХ Олімпіади в Лондоні 2012 року.

ШАХИ

У столиці фінішував ювілейний 80-й чемпіонат України з шахів. Майже два тижні провідні українські гросмейстери у «Кобзарській світлиці» Українського дому розігрували між собою призовий фонд турніру – 600 тисяч гривень. Переможець турніру визначився лише в останній ігровий день. Ним став другий номер національної збірної Руслан Пономарьов.

ПЕРШИЙ – ПОНОМАРЬОВ

У чемпіонаті України-2011 грали 12 провідних гросмейстерів країни, тож цей турнір став найбільш представницьким в історії незалежної України. У змаганнях взяли участь 16-й чемпіон світу Руслан Пономарьов, дворазові

олімпійські чемпіони в складі збірної України Павло Ельянов і Олександр Моїсеєнко, олімпійські чемпіони Захар Єфіменко й Андрій Волокітін, дворазовий чемпіон України Євген Мірошниченко, чемпіони країни Олександр Арещенко та Антон Коробов, переможці та

призери багатьох турнірів Юрій Криворучко, Олександр Ковчан, Юрій Вовк та Спартак Височин. Відтак неабиякий інтерес до турніру виявили не тільки вболівальники гри наймудріших, а й численні «акули пера і мікрофона».

Уже в першому турі, як йому і личило за рейтингом, до числа лідерів пробився Руслан Пономарьов. Причому другий шахіст у сучасній українській ієрархії демонстрував на диво стабільні результати – його перемоги чергувалися з нічиїми: в першому турі Руслан здолав опір Коробова, в другому – розписав нічию з Волокітіним, далі святкував перемогу над Мірошниченко, у четвертому турі розділив очки з Арещенком, потім перегравав Вовка і знову ж таки уклав мир з Ельяновим. У сьомому турі Пономарьов зіграв унічию з Криворучком,

далі здолав опір Височіна, у дев'ятому турі розписав нічию з Єфіменком, у наступному – перегравав Ковчана. Тож до останнього ігрового дня Руслан із добромком у 7,5 очка підійшов лідером. Щоправда, лише на 0,5 очка від нього відставав Моїсеєнко, який помітно додавав у грі впродовж турніру. І саме головним претендентам на перемогу у вирішальній партії випало з'ясувати стосунки між собою. У грі нервів сильнішим виявився Руслан, який і став переможцем турніру, а от Моїсеєнко поразка відкинула навіть за межі призової трійки. Цікаво, що екс-чемпіон світу Руслан Пономарьов титул найсильнішого шахіста України виборов уперше.

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАВ
ВОЛОДИМИР ПОЛІТАСЬ,
СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ «ПВ»

ЧЕМПІОНАТ УКРАЇНИ З ШАХІВ

Підсумкова таблиця

1. Руслан Пономарьов (Київ, 2754) – 8,5 очка
2. Павло Ельянов (Харків, 2712) – 7,5
3. Захар Єфіменко (Мукачеве, 2701) – 7
4. Олександр Моїсеєнко (Харків, 2679) – 7
5. Андрій Волокітін (Львів, 2677) – 6,5
6. Юрій Криворучко (Львів, 2640) – 6
7. Олександр Арещенко (Луганськ, 2694) – 5
8. Євген Мірошниченко (Донецьк, 2651) – 5
9. Антон Коробов (Харків, 2660) – 4,5
10. Спартак Височин (Київ, 2550) – 4
11. Юрій Вовк (Львів, 2529) – 2,5
12. Олександр Ковчан (Харків, 2558) – 2,5

СПАРТАКІАДА

ОСВІТЯНИ ВИЗНАЧИЛИ КРАЩИХ

В Ужгороді за активної допомоги обласної ради ФСТ «Україна» (голова Владислав Кушнірчук) відбулися фінальні змагання ІХ обласної спартакіади працівників закладів та установ освіти, в яких взяли участь збірні команди міст і районів Закарпаття. Їм передували змагання в колективах фізкультури, міських і районних організаціях, кушові турніри з міні-футболу, чоловічого та жіночого волейболу.

Учасники змагань на вогневому рубежі

На урочистому відкритті спартакіади право підняти прапор спартакіади було надано кращим спортсменам-освітянам: вчительці фізичного виховання Свєлявської ЗОШ І–ІІІ ступеня № 4 Яніні Янцо та керівнику гуртків шахістів Виноградівського центру позашкільної роботи Володимирі Кобалю. Учасників церемонії тепло привітали начальник управління освіти і науки

облдержадміністрації, депутат обласної ради Михайло Мотильчак, голова Закарпатської облпрофради Іван Король, начальник управління справах молоді та спорту ОДА Віталій Ерфан, голова обкому профспілки працівників освіти і науки Василь Балаж. З програмою змагань освітян області ознайомив головний суддя спартакіади – суддя національної категорії, заслу-

жений працівник фізичної культури і спорту України Анатолій Плеханов. За підсумками 9 видів змагань спартакіади перше загальнокомандне місце здобула збірна освітян Іршавського району, друге вибороли спортсмени Виноградівського району, третіми фінішували представники Ужгородського району. На серпневих на-

радах переможці і призери отримують дипломи і кубки від управління освіти і науки ОДА та галузевого обкому профспілки. Команди – призери в окремих видах і індивідуальному заліку отримали дипломи та медалі від організаторів спартакіади.

СЕРГІЙ БАРАНЧИКОВ,
ЗАКАРПАТТЯ

